

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRƯỜNG VĂN DŨNG

**NÂNG CAO HIỆU QUẢ THU, QUẢN LÝ QUỸ
BẢO HIỂM XÃ HỘI Ở HUYỆN PHỔ YÊN,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60 - 34 - 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
(CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ)

Người hướng dẫn khoa học: TS.TRẦN ĐỨC LỢI

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng , số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào tại Việt Nam.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ văn đã được cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và mọi thông tin trong luận chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả

Trương Văn Dũng

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, Khoa Sau Đại học, cùng các thầy, cô giáo trong trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Đặc biệt xin chân thành cảm ơn **TS. Trần Đức Lợi** đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn cán bộ, lãnh đạo Huyện uỷ, UBND huyện Phổ Yên, lãnh đạo cơ quan BHXH huyện đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ cho tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn cơ quan, gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đồng viên, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 10 tháng 9 năm 2012

Tác giả luận văn

Trương Văn Dũng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	i
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của luận văn	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	2
4. Kết cấu của luận văn	3
Chương 1: TỔNG QUAN VỀ BẢO HIỂM XÃ HỘI	4
1.1. Tổng quan về BHXH	4
1.1.1. Sự cần thiết khách quan và vai trò của bảo hiểm xã hội	4
1.1.2. Bản chất và chức năng của BHXH	11
1.1.3. Đối tượng và đối tượng tham gia BHXH	14
1.1.4. Kinh nghiệm thực tiễn	18
1.1.5. Quỹ BHXH	20
1.2. Công tác thu, quản lý quỹ BHXH	27
1.2.1. Khái niệm và vai trò của công tác thu, quản lý quỹ BHXH	27
1.2.2. Nội dung công tác thu, quản lý quỹ BHXH	30
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Các vấn đề đặt ra mà đề tài cần giải quyết	35
2.2. Phương pháp nghiên cứu	35
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu	35
2.2.2. Phương pháp nghiên cứu	35
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	37
2.3.1. Chỉ tiêu quy mô phát triển công tác thu, quản lý thu BHXH, BHTN	37

2.3.2. Chỉ tiêu phản ánh kết quả thu, quản lý thu BHXH với nội dung thu theo khối	38
Chương 3: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC THU, QUẢN LÝ QUỸ BHXH Ở HUYỆN PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN	39
3.1. Đặc điểm tự nhiên, KT-XH chung huyện Phổ Yên.....	39
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên, KT-XH chung.....	39
3.1.2. Đặc điểm của Bảo hiểm xã hội huyện	40
3.2. Thực trạng công tác thu, quản lý quỹ BHXH huyện Phổ Yên	45
3.2.1. Thực trạng công tác thu, quản lý quỹ BHXH	45
3.3. Những yếu tố ảnh hưởng tới công tác thu, quản lý thu BHXH trên địa bàn huyện Phổ Yên.....	62
3.4. Đánh giá chung về công tác thu, quản lý thu BHXH ở huyện Phổ Yên.....	67
3.4.1. Kết quả đạt được	67
3.4.2. Những hạn chế, tồn tại	67
3.4.3. Nguyên nhân	70
Chương 4: PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC THU, QUẢN LÝ QUỸ BHXH HUYỆN PHỔ YÊN..	72
4.1. Phương hướng nâng cao hiệu quả công tác thu, quản lý quỹ BHXH	72
4.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác thu, quản lý thu quỹ BHXH	73
4.2.1. Giải pháp về công tác cán bộ chuyên quản thu của BHXH huyện Phổ Yên.....	73
4.2.2. Giải pháp về phương pháp thu BHXH.....	74
4.2.3. Giải pháp về nghiệp vụ thu, quản lý quỹ BHXH.....	75
4.2.4. Giải pháp về cơ chế, chính sách thực hiện công tác thu, quản lý quỹ BHXH	75

KẾT LUẬN	84
TÀI LIỆU THAM KHẢO	86

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

BHTN	:	Bảo hiểm thất nghiệp
BHXH	:	Bảo hiểm xã hội
BHXHTN	:	Bảo hiểm xã hội tự nguyện
BHYT	:	Bảo hiểm y tế
BHYTTN	:	Bảo hiểm y tế tự nguyện
CBCNVC	:	Cán bộ công nhân viên chức
CNTT	:	Công nghệ thông tin
CP	:	Chính phủ
CTCP	:	Công ty cổ phần
DNTN	:	Doanh nghiệp tư nhân
ĐTTG	:	Đối tượng tham gia
HCT	:	Hộ cá thể
HĐND	:	Hội đồng nhân dân
HS	:	Hành chính sự nghiệp
HTX	:	Hợp tác xã
ILO	:	Tổ chức lao động quốc tế
KT-XH	:	Kinh tế xã hội
LĐLĐ	:	Liên đoàn lao động
LĐTĐ&XH	:	Lao động thương binh và xã hội
NLĐ	:	Người lao động
NSDLĐ	:	Người sử dụng lao động
QD	:	Quốc doanh
QĐND	:	Quân đội nhân dân
THCS	:	Trung học cơ sở
THPT	:	Trung học phổ thông
TNHH	:	Trách nhiệm hữu hạn
TNLĐ-BNN	:	Tai nạn lao động - bệnh nghề nghiệp
UBMTTQ	:	Ủy ban mặt trận tổ quốc
UBND	:	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Kết quả thu, quản lý thu BHXH, BHYT, BHTN huyện Phổ Yên giai đoạn 2009 - 2011	50
Bảng 3.2. Kết quả số thu, quản lý thu BHXH theo khối tại huyện Phổ Yên năm 2009	51
Bảng 3.3. Kết quả số thu, quản lý thu BHXH theo khối tại huyện Phổ Yên năm 2010	58
Bảng 3.4. Kết quả số thu, quản lý thu BHXH theo khối tại huyện Phổ Yên năm 2011	59
Bảng 3.5. Kết quả số thu, quản lý thu BHTN tại huyện Phổ Yên giai đoạn 2009 - 2011	61
Bảng 3.6. Phân tích mô hình SWOT ảnh hưởng tới công tác thu, quản lý thu BHXH trên địa bàn huyện Phổ Yên	62

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ

<i>Sơ đồ 1.1. Cơ chế thực hiện thu và quản lý quỹ BHXH.....</i>	<i>25</i>
<i>Sơ đồ 3.1. Hệ thống tổ chức Bảo hiểm xã hội tỉnh Thái Nguyên.....</i>	<i>40</i>
<i>Sơ đồ.3.2. Hệ thống tổ chức của Bảo hiểm xã hội huyện Phổ Yên.....</i>	<i>44</i>

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu

Bảo hiểm xã hội (BHXH) là chính sách lớn của Đảng và Nhà nước được thực hiện ở nước ta từ năm 1945. Chính sách BHXH không ngừng được sửa đổi, bổ sung phù hợp với từng thời kỳ phát triển của đất nước. Để phù hợp với đường lối phát triển kinh tế của đất nước, đến nay đã có Luật BHXH gồm 11 chương; 141 điều có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/01/2007. Chính phủ ban hành Nghị định số 19/CP ngày 16/02/1995 thành lập BHXH Việt Nam, có tổ chức BHXH từ Trung ương đến địa phương thuộc hệ thống Lao động Thương binh và xã hội (LĐTB&XH) và Liên đoàn lao động (LĐLĐ), với chức năng và nhiệm vụ chính là thực hiện giải quyết các chế độ chính sách, tổ chức thu, chi bảo tồn giá trị và tăng trưởng quỹ BHXH. Chuyên Bảo hiểm y tế (BHYT) Việt Nam sang BHXH Việt Nam từ 01/01/2003 theo Quyết định số 20/2002/QĐ-TTg ngày 24/01/2002 của Thủ tướng Chính phủ; Nghị định số 100/2002/NĐ-CP ngày 06/12/2002 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức BHXH Việt Nam.

Bảo hiểm xã hội huyện Phổ Yên thuộc BHXH tỉnh Thái Nguyên được giao chức năng, nhiệm vụ thực hiện chính sách BHXH, BHYT đối với người lao động và các đối tượng khác trên địa bàn theo đúng các quy định của Nhà nước, thực hiện 4 mục tiêu chủ yếu: Từng bước mở rộng, tăng nhanh đối tượng tham gia và thụ hưởng BHXH, BHYT ở mọi thành phần kinh tế trong cơ chế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; Mọi người được bình đẳng về nghĩa vụ, quyền lợi trong việc tham gia và thụ hưởng chế độ BHXH, BHYT. Tổ chức thu, chi BHXH, BHYT kịp thời, đúng chế độ, đúng đối tượng, quản lý và sử dụng nguồn kinh phí đúng nguyên tắc đã quy định. Xây dựng, kiện toàn tổ chức bộ máy. Không ngừng nâng cao năng lực, trình độ lãnh đạo, quản lý; tổ chức thực hiện, ý thức trách nhiệm của đội ngũ cán bộ, công chức,